

Val í Grikkalandi

Tann 17. nóvember fara grikkar til fyrsta frælsa valið í mong ár

Stríðið upp undir valið til grikska tjóðartingið er upp á tað harðasta um alt landið. Valplakirir prýða býrnar, og valevni halda talur og fundir á torgum og í hølum. Valstriðið hevur higartil gingið friðarliga fyrri seg, og lögreglan hevur ikki verið noyð at leggja uppi, men letur fólkið njóta politiska frælsið. Tað vildi eisini verið lögð, um grikkar misbrúktu støðuna frælsu til beistagerðir. Teir frøa seg og luttaka persónliga í fyrirreikingunum.

Pressufrælsi

Serliga setur frælsa pressan dóm á valstriðið. Bløð, ið vórðu bannað av Junta-stýrinum, koma út aftur. Harafturat hava nýggj bløð sæð dagsins ljós. Grikkar keypa fleiri bløð og fegnast um at kunna lesa bløð við ymskum meiningum.

Hóast alt er ikki stóri munurin á, hvat valevni siga, krevja og lova. Allir eru samdir um, at limirnir frá Junta-stýrinum skulu revsast. Viðurskiptini á Kypren skulu loysast sum

skjótast. Figgjarviðurskiptini koma í rættlag. Samfelagið sum heild betrast og sosialar krevjandi ábøtur fremjast. Men hvussu hetta skal gerast, verður minni sagt um.

Kongadømið

Frámtíðin hjá kongafamiljuni er eisini ein táttur í valstriðnum. Nationaldemokratiska samgongan, flokkur teirra, ið halda upp á skrána og politikkin hjá Junta-stýrinum og Nýggi demokratiski flokkurin hava flest kongasinnadur — royalistar — sum limir, meðan limirnir í hinum flokkunum fyrri størsta partin eru tjóðveldissinnaðir. 45 dagar eftir valið skulu veljararnir aftur til valborðið. Tá skal støða takast um framtíðina hjá kongadøminum. Hetta er ein spurningur, ið hevur stóran áhuga, men í lötuni er hann skúgvaður til viks. Tær 6 milliónirnar hava annað at hugsa um.

Flokkarnir

Nationaldemokratiska samgongan er litil flokkur, ið hevur ríkið lærana hjá Junta-stýrinum, sið-

ani tað fall siðsta summar. Flokksleiðari er Petros Garoufalas.

Eyggleiðarar í Athen eru av tí áskoðan, at skal fólkaræði í landinum varðveitast, má samarbeiði fara fram millum teir størstu flokkarnar: Nýggja demokratiska flokkin, samtøkuna Centrumssamgongan/Nýggjar Kreftir, Tað panhellinistisku Sosialistarørsluna og sosialistakommunistarørsluna Sameint Vinstra.

Tann nýggi demokratiski flokkurin — nýtt Demokrati — er stovnaður av forsætisráðharranum Konstantin Karamanlis, ið vendi aftur til Grikkaland, tá Papadopoulos legði frá sær, eftir at hava liva í útlegd í 7 ár. Flokkurin liggur høgrumegin miðuna í grikskum politikki. Stevnuskráin sigur, at flokkurin er liberalur, meðan móttøðumenn vilja vera við, at hann er ógvuliga høgrasinnaður.

Í miðjuni er samtøkan Centrumssamgongan/Nýggjar Kreftir. Sjálv Centrumssamgongan er myndað av fyrrverandi uttanríkisráðharranum hjá Karaman-

Fagnaðurin var stórur, tá Junta-stýrið mátti leggja frá sær

lis, Georg Mavros. Nýggjar Kreftir er undir leiðslu av professaranum Ioannis Pemaszoglou. Hendan samtøkan rekur javnaðarpolitikk og er sosialistiskt ávirkað av Pemaszoglou.

Longur til vinstru finnur tí Ta Panhellinistisku Sosialistarørsluna. Oddamaður hennara er hin kendi Andreas Papandreu. Teir tosa nógv um tjóðartøku og krevja, at alt samband við USA og vestureuropeisku londini verður kvett. Millum iðuligastu

viðhaldsmenninar er heimskenda sjónleikarkvinnan Melina Mercouri, ið aktivt tekur lut í valstriðnum.

Uttast á vinstraveingi kemur samskipanin av sosialism og kommunistaflokkinum (sum í mong ár hevur virkað ólógliga, til nú hann gjordist lógligur og tiskil fær loyvi at stilla upp. Ein at stuðlunum í samskipanini, ið gjallari verður umrøddur í næstu grein, er tónaskaldið Theodorakis.

Vinstrabólkarnir samskipa seg í ein flokk

Til tjóðartingsvalið hava allar vinstrakreftir savnað seg í ein flokk — Sameint Vinstra.

Hesir bólkir, ið litið hava formátt sær vegna innanhýsis og sínámillum stríð, eru: kommunistaflokkurin, vinstrasosialistarnir, tann reformistiski mótvægis tí revolutionera bólkunum í kommunistaflokkinum, bóndaflokkurin eins og nakrir smærri socialistiskir felagsskapir.

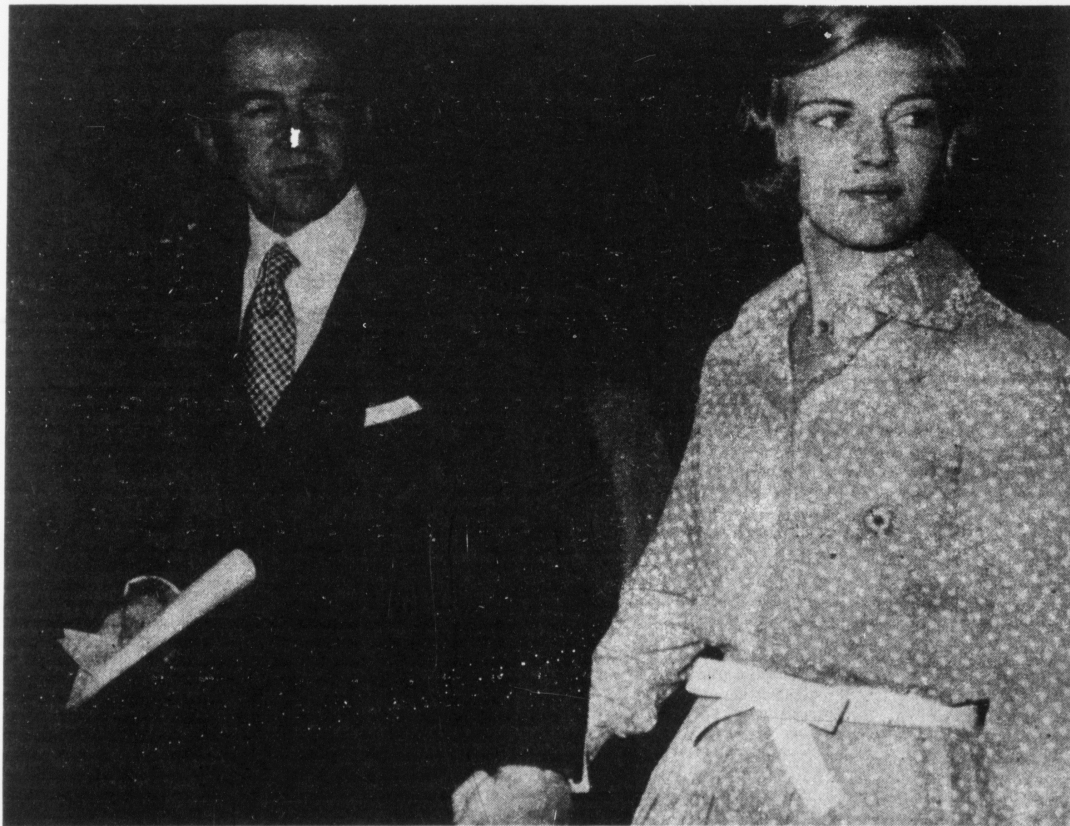
Leiðslan

Hverjir eru so persónarnir, ið standa aftan fyrri Sameint Vinstra? Tað er so at siga bara nøvn, ið fyrr hava verið at sæð í grikskum politikki. Í leiðsluni sita m. a. skrivarin í kommunistaflokkinum Harilaos Florakis, formaðurin hjá vinstrasosialistunum Ilias Iliou, fyrrverandi tingmaðurin Stavros Iliopoulos, blaðstjórin á kommunistiska málagninum Rizopastis, Grigoris Farakos, og arbeiðararørslu leiðarin Antonis Ambatielos. Harafturat kemur Mikis Theodorakis, ið aðnars ikki ætlaði at takast við politiskt arbeiði, men fara aftur til Paris.

Stevnumið

Høvuðskrovini hjá Sameint Vinstra er fyrst og fremst fascistisk burtursópan í statsumsitngini og fyrri tað næsta útlíman úr Nato.

Teir eru av tí áskoðan, at tað framvegis eru ov nógvur leivdir frá Junta-stýrinum, ið gera seg galdandi. Hetta visir m. a. fascistiska samansvorjingin, sum fyrri stuttum var avdúkað. Sameint Vinstra krevur av stjórni at slík fyrirbrigdi verða kveistrað av vegnum. Harafturat krevja teir, at øll tey, sum

Longu 45 dagar eftir tjóðartingsvalið skulu griksku veljararnir avgera, hvussu framtíðin hjá kongadøminum kemur at vera